

Organ Spółki Wydawniczej -- Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV

KURYTYBA, DNIA 30 SIERPNI 1923.

Nr. 67.

Adres dla listów: -- Curityba, Caixa Postal 155 -- Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. -- Paraná, Brasil.

Table with subscription rates for 'LUD' in various countries like Brazil, Argentina, Europe, etc.

OBCY O POLSCE.

Oby z różnych narodowości, przejeżdżający lub zwiedzający Polskę, stwierdzają ogólny postępek i odbudowę kraju po czteroletnim znalezieniu wojennym; lecz stwierdzają też, że Polacy wśród walk stronnictw i partyjnych przekrzykują siebie.

DELEGACI LIGI NARODÓW WIDZĄ, ŻE STOSUNKI W POLSCE SĄ UNORMOWANE.

Warszawa, 4-go czerwoa. -- W dniu dzisiejszym złożyli dłuższą wizytę prezesowi rady ministrów Witosowi przedstawiciele generalnego sekretariatu Ligi Narodów sir Erik Drummond i referent spraw politycznych Mantoux w towarzystwie polskiego przedstawiciela w sekretariacie Ligi p. Neumana.

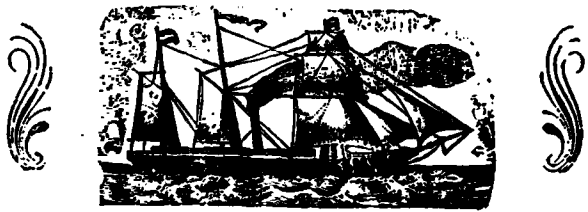
GEOS ZAGRANICY O POKOJOWYM USPOSOBIENIU POLSKI

Wiedeń. -- Wobec rozszerzanych za granicą przez wroga nam propagandę wiadomości o

nastrojach wojennych w Polsce, godnym jest bliższej uwagi, zamieszczony w 'Neue Freie Presse' artykuł p. t. 'Polens Friedens Wille'. Autor podaje w nim rzeczowej krytyce wspomniane alarmy, i na podstawie kompetentnych wiadomości udowadnia, że Polska jest przepelniona tendencjami pokojowymi i że wskutek tego tak na północy jak i na wschodzie Europy nie grozi żadna zawierucha wojenna.

ZDANIE PUŁKOWNIKA AMERYKANSKIEGO O FINANSACH POLSKI.

Kraków, 22-go czerwoa. -- Pułkownik A. B. Barber, były przewodniczący amerykańskiej misji technicznej doradczej w Polsce, złożył administracji Hoovera sprawozdanie o naszych sprawach finansowych. Sprawozdanie Barbera obejmuje trzylecie (1919-1922) i warto się z nim bliżej zapoznać jako doskonałej odpowiedzi takiemu naprzykład Nitkiemu.

Pierwszy polski okręt handlowy 'Lwów'

przyjeżdża już na pewno na wody brazylijskie.

KOMITET PRZYJĘCIA PIERWSZEGO OKRĘTU POLSKIEGO 'Lwów', na posiedzeniu dnia 21-go sierpnia ustalił powitanie naszych marynarzy o tyle, że WYJAZD DO PORTU PARANAGUA JEST PEWNY. Koszta przejazdu przy wyżywieniu własnym, NIE BĘDĄ WIĘKSZE OD CENY ZWYCZAJNEGO POCIĄGU TO JĘST 11\$800 a mogą być niższe.

KOMITET WZYWA RODAKÓW, BY SIĘ JAK NAJLIŹNIEJ ZAPISYWALI DO TEJ WYCIECZKI, a to w tym celu by władze kolejowe można zawczasu powiadomić o przybliżonej choćby liczbie uczestników. Zgłoszenia przyjmują w podmiejskich kolonjach Towarzystwa, a w Curitybie: REDAKCJE pism polskich, ZARZĄDY ZWIĄZKÓW i Towarzystw polskich, FIRMY POLSKIE jak: sklep p. p. Szyndy i Domańskiego p. Kasprowicza i Sociedade Commercial Limitada, rua Pedro Ivo N. 25

Również wzywa się chętnych Rodaków, by zgłosili do wyżej podanych swe oferty, czy i ilu mogliby przyjąć marynarzy na noc do swych domów w razie ich przyjazdu do Curityby.

Szeregóły przyjęcia w Curitybie będą podane później w miarę napływających wiadomości o przybyciu 'Lwowa'. ZAPISUJECIE SIĘ JAK NAJLIŹNIEJ DO WYCIECZKI DO PARANAGUA!

Stan finansów -- pisze p. Barber -- kraju, dźwigającego się z pomocy zewnętrznej jest niemożliwym wyzerpania wojennego, może źliwe. Obecnie jednak rozstrojenie uważany za wskaźnik jego nie finanse i stan niepomysłny położenia gospodarczego, zarówno wewnętrznego, jak zewnętrznego. Przyczyny niezadawalającego stanu finansów i zadłużenie, spowodowane wojną, mogą być

Możecie oświadczyć, że zdrowienie bez kraju, dźwigającego się z pomocy zewnętrznej jest niemożliwym wyzerpania wojennego, może źliwe. Obecnie jednak rozstrojenie uważany za wskaźnik jego nie finanse i stan niepomysłny położenia gospodarczego, zarówno wewnętrznego, jak zewnętrznego. Przyczyny niezadawalającego stanu finansów i zadłużenie, spowodowane wojną, mogą być

Hrabia Damian POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU.

Połem nie mogąc się wa angażować, usiadł na ziemi a zaciężnik miał się z niego. -- Tu w szopie na ścianie leży pilsny Słowak. -- Ha, ha. -- zasmiali się inni żołnierze i odeszli.

rowym krokiem wzdłuż okna z krakowskich chodzą. Słowak tymczasem rzeźbił się usnął i dopiero rzeźbił rano się obudził. Wstawszy, poszedł najprzód z jędrą do spichlerza a potem do kwatery: od sierżanta który też już wstał.

Obejrzał sobie teraz przy świetle dziennym szopa, w której nocował. Zawiał, że cięgielca się ona wzdłuż muru aż do samego zamku i przytuliła do niego. Wszedłszy do jej wnętrza, obejrzał ją sobie dokładnie i zauważył, iż jedno okno z krakowską przesympn kołczy szopy znajdowało się wewnątrz niej w tym miejscu gdzie się mur z fundamentami zamku łączył.

Czy wieźlowie nigdy z łobów nie wchodziły? -- Ohyda na rzekę. -- A czy to są zbrojaki, którzy tu siedzą? -- Gdzie tam! Zbrojników tu nie ma, tylko tacy, którzy się królowi spracowują. Teraz niedawno -- dodała szepcąc -- wtrącił tu jednego grófa. Ale on nie straszył. Bo nikt nie ma wzdzięć, że to gróf.

Możecie oświadczyć, że zdrowienie bez kraju, dźwigającego się z pomocy zewnętrznej jest niemożliwym wyzerpania wojennego, może źliwe. Obecnie jednak rozstrojenie uważany za wskaźnik jego nie finanse i stan niepomysłny położenia gospodarczego, zarówno wewnętrznego, jak zewnętrznego. Przyczyny niezadawalającego stanu finansów i zadłużenie, spowodowane wojną, mogą być

Heretycka bezczelność.

Od 15-go sierpnia ogarnęto całą prasę brazylijską ogromne oburzenie na kaznodzieję północno-amerykańskiej sekty Baptystów, mistera Franck Pursera, który w religijnym czasopiśmie swej sekty, napisał po angielsku wiele obraźliwych artykułów o Brazylii i Brazylijanach.

Wedle streszczenia z „Commercio do Parana” z 21-go sierpnia, które mamy przed sobą, stawia ten sekciarz Brazylii zarzuty o brzydlivości, która objawia się w nieczystości, w nędzy, w ubóstwie, w cierpieniach fizycznych, w grzechu i to nawet w tak pięknym mieście jak Rio de Janeiro...

Dalej Brazylijanie wedle niego są nieczysti, bo odkładają i odwołują zatwierdzenie spraw. Ciągłe słyszysz „amanha” a gdy dzieł się raz wróciśz to obleciają zrobić „dentro de poucas horas” a w końcu nic nie robią. Alfandega czyli urząd celny może dostarczyć tu wielu dowodów. Brazylię cechuje brud... brudne ulice, brudne domy, brudne serca... Obojętność i to taka, że wyraża się w lodowatości, cynizmie i lekceważeniu zasad, które rządzą światem. Niektórzy predykanci mówią, że Brazylijanie są grzeczni i więcej delikatni niż Amerykanie, ale uprzejmość Brazylijan jest innego rodzaju, bo na nią składa się: tłumstwo szarmanckich pokłonów, klepanie po żebrach i wiele innych grzeczności. Z tem wszystkim, skoro wielka liczba mieszkańców tego kraju jest dotknięta chorobami wenerycznymi, to można stać dobrze oenić, jak ten naród potrafi ocenić prawdziwą grzeczność. Wreszcie, Brazylijanie są dumni ze swej rasy, o której dr. Ray w swych „szkicach brazylijskich” pisze, że pochodzi od cesarów, którzy 15 wieków rządili światem, lecz większość wyznawców i zwolenników Baptystów w Rio de Janeiro pochodzi z mieszaniny wszelkich ras ze znaczną przymieszką krwi najczarniejszych murzynów, którzy dalekimi jeszcze są od cywilizacji.

Brazylijanie kochają dzieci. Ale te dzieci nago biegały po ulicach, wystawiając swe ciała nie tylko brudne, ale i dotknięte niezliczonymi chorobami, zarówno jak i dusze, wystawione na zarazę przesądów i zabobonów, wreszcie serca, wyziębione lodowatym powiewem zaradliwej niewiary. I czyż można powiedzieć o Brazylijanach, że nie zostali wezwani (do sekty Baptystów?) „Bracie! Siostrzo! niedawno Bóg poruszył dusze wasze błagając was przez ducha swego, żebyście pomogli zmniejszyć nędzę dzieci tego największego miasta Ameryki łacińskiej. Można dysputować i rozprawić o tem wezwaniu, lecz trzeba śmiało przeciwstawić się faktom...”

Taka jest mniej więcej treść tego oskarżenia, trzymanego w tonie brutalnym - amerykańskim, gdzie najordynarniejszymi wyzwiskami obśypuje Brazylijan i Brazylię, która wedle niego jest krajem ludzi bezwstydnym, czarnych i świń.

Nic dziwnego, że społeczeństwo w Brazylii oburzyło się na oszczerca, który w dodatku jest nauczycielem i wychowawcą młodzieży w kolegium Baptystów w Rio de Janeiro, a nadto tak śmiały, że najspokojniej siedzi sobie w Brazylii. Delegacje studentów zmusiły jednak dyrektora tej szkoły heretyckiej, że wyparła się swego profesora i wypowiedziała mu mieszkanie. Wyprzedzono ze stolicy Purser udał się do Petropolis, lecz i tam zawzięcie nań nastawiano, tak że udał się w głąb stanu Rio de Janeiro i w końcu uciekł do Santos. Wogóle śmiałość i bezczelność sekciarzy amerykańskich w Brazylii przechodzi wszelkie granice. I prasa brazylijska musi tu pewną winę, skoro w jej wybraku bezstronności dru-

kuje obszernie wszelkie zaproszenia różnych heretyckich przybłądów i to dzieje się wszędzie, nie wyłączając gazet kurytybskich, w których często czytamy o różnych zebraniach religijnych prezbiterjanów, baptystów, adwentystów, żydów i innych. Nie drukowanie tych odezwe nie świadczy jeszcze o nietolerancji, a prasa jest chyba na to, by rozstrząsać, co może wzmoocnić zgodę w Brazylii i co się zgadza z jej historycznym rozwojem i religijną katolicką przeszłością.

Wiadomości.

Z POLSKI.

POGŁOSKI O ZATONIĘCIU „LWOWA”.

„Dziennik Poznański” z dnia 27 lipca pisze: „W ubiegły piątek rano błyskawicznie po całym wybrzeżu roznośła się wiadomość wywołując wielkie zaniepokojenie, jakoby okręt szkolny „Lwów” będący w drodze do Brazylii zatonął. Dotychczas brak urzędowego potwierdzenia tej wiadomości. W powodzi rozmaitych pogłosek jest twierdzenie, że okręt mógł zatonać wskutek wybuchu pożaru z materjałów palnych, jakie podobno zabrali wychodząc z Francji. W Gdyni mówiono, o dwóch marynarzach uratowanych ze „Lwowa”, którzy znajdują się w drodze powrotnej do kraju. Pogłoska ta, może wiarogodna, w sferach wojskowych marynarki tłumaczona jest możliwie, że dwóch marynarzy wraca do kraju, ale nie jako uratowane rozbitki, lecz prawdopodobnie jako chorzy, lub wydaleny z okrętu według obowiązujących przepisów za nie-subordynację lub niewłaściwe zachowanie. Większego znaczenia do tej wiadomości przypisywać nie można. Zachodzi przypuszczenie, że pogłoska o zatonięciu jest nieprawdziwą.

NA POKŁADZIE STATKU „LWÓW” WSZYSTKO W PORZĄDKU.

Ilustrowany „Kurier Codzienny” z Krakowa z dnia 29-go lipca podaje: Wbrew niepokojącym pogłoskom, otrzymujemy wiadomość, że statek szkolny „Lwów” w dniu 24 b.m. zawiązał pomyślnie do portu St. Vincent (Wyspy Zielonego Przylądka) w Afryce.

Jak wynika z radiodepeszy komendanta statku, Stanisława Ziolkowskiego, stan zdrowia załogi jest doskonały. Większego znaczenia do wiadomości o utonięciu i t. p. przypisywać nie można. Zachodzi przypuszczenie, że pogłoska o zatonięciu jest nieprawdziwą.

KRWAWA ZEMSTA ROBOTNIKA.

Ze Strzemieszyc „donoszą, iż przed paru tygodniami jedna z tamtejszych kopalń stała się widownią wstrząsającego wypadku. Pewien robotnik, któremu wypowiedziano pracę, motywując to jego działaniem na szkodę przedsiębiorstwa, zastrzeżił zawiadowcę kopalni, s. p. Sobocińskiego; następnie rzucił się do szybu (do 80 metrów głębokości) i znalazł śmierć na miejscu. Ubolewania go dzienne wypadki zamordowania przełożonego dał powód do manifestacyjnego pogrzebu robotnika, w którym wzięły udział tysiące robotników. W związku z tem, należy zwrócić uwagę miarodajnych czynników na wrzenie, jakie w świecie robotniczym całego Zagłębia Dąbrowskiego panuje z powodu stałego ignorowania żądań robotniczych. Bogaci przemysłowcy igrają z ogniem.

POLSKA W PRODUKCJI ROLNICZEJ.

Według rzymskiego biuletynu statystycznego miejsce zajmowane przez Polskę w produkcji europejskiej zboża i zie-

lniaków określone jest w następujących tablicach w milionach centnarów:

Pszenica: Franoja 64, Włochy 44, Hiszpanja 34, Rumunja 25, Niemcy 20, Anglja 17, Węgry 12, Polska 12.

Zyto: Niemcy 52, Polska 50, Czechosłowacja 12, Franoja 10, Hiszpanja 7, Szwecja 6, Węgry 5. Jęczmień: Rumunja 20, Hiszpanja 16, Niemcy 16, Polska 13, Anglja 9, Czechosłowacja 9, Franoja 9, Danja 10.

Owies: Franoja 42, Niemcy 40, Polska 25, Anglja 13, Rumunja 13, Szwecja 11, Czechosłowacja 9, Danja 8.

Kartofle: Niemcy 407, Polska 332, Franoja 131, Czechosłowacja 79, Anglja 41, Belgja 34, Holandja 34, Szwecja 19.

PREZYDENT WOJCIECHOWSKI NA OTWARCIU TARGÓW WSCHODNICH.

W uroczystym otwarciu Targów Wschodnich we Lwowie w dniu 5-go września, weźmie udział Prezydent Rzeczypospolitej polskiej p. Stanisław Wojciechowski, o czem Targi zostały oficjalnie zawiadomione. W otwarciu Targów wezmą również udział przedstawiciele: senatu, sejmu, rządu, dyplomacji, instytucyj gospodarczych, prasy i społeczeństwa. Targi trwać będą od 5-go do 17-go września.

POLSKA OGRANICZY SWOJĄ IMIGRACJĘ.

Nadeszła depesza z Waszyngtonu do Warszawy donosząca, że stosownie do ostatnich zarządzeń amerykańskich władz imigracyjnych kwota Polski została podwyższoną z 21,076 na 30,977 imigrantów a to z powodu włączenia do republiki polskiej okolic Pińska i wschodniej Małopolski, w Polsce nie zrobili przypuszczalnego wrażenia.

Rząd polski przyjął tę wiadomość z należytą rezerwą, gdyż w kołach tego rządu robi się wszystko, aby emigrację z Polski do Ameryki jak najbardziej ograniczyć, zwłaszcza, o ile ta emigracja dotyczy rdzennego żywiołu polskiego. Podniesiona dla Polski kwota, obowiązująca od 1-go lipca, będzie wypełniona, jednakże w małym procencie przez właściwych polskich emigrantów. Powodem jest to, że w rządzie jest już około 100,000 zgłoszeń obywateli wyznania mojżeszowego, którzy od dawna już zabiegają o wyjazd do Stanów Zjednoczonych.

ŻYDZI OPUSZCZAJĄ POLSKĘ.

Liczba emigrantów żydów w roku 1921 z Polski tylko do Stanów Zjednoczonych wyniosła przeszło 70,000 osób, liczba zaś chrześcijan nie przekraczała 20,000 osób.

DO FRANCJI I STANÓW ZJEDNOCZONYCH WYJEŻDZA NAJWIĘCEJ POLAKÓW.

Najważniejsze kraje pod względem polskiego ruchu emigracyjnego to Franoja i Ameryka. Do Francji wyjeżdżają głównie górnicy i rolnicy. Liczba ich wraz z rodzinami przekracza już w chwili obecnej cyfrę 120.000 osób.

WPEWY DOLARÓW DO POLSKIEJ KASY POŻYTKOWEJ.

Warszawa, 17-go lipca. — Poczwszy od 1 do 15 czerwca wpłynęło do P. K. K. P. około 100.000 dolarów. Obecnie cały ten zapas uzyskany wskutek energicznych repressji w stosunku do waluciarzy, wynosi 8 663 205 dolarów.

Z PRASY FRANCUSKIEJ

Paryż, 24-go lipca. — „Journal” omawiając fakt zawarcia w Lozannie traktatu polsko-tureckiego pisze:

Niebezpieczeństwo rosyjskie musiało z konieczności zbliżyć Turcję do Polski. „Journal” wyraża uznanie dla p. Modze-

lewskiego, który wedle dziennika postąpił bardzo mądrze, ograniczając się do zawarcia traktatu przymierza i konwencji handlowej. Wspólnosc interesów zbliżyła oba mocarstwa, będące najbardziej narażone na niebezpieczeństwo ze strony Rosji. Traktat polsko-turecki stanowi bardzo cenny czynnik równowagi europejskiej.

Z Brazylii.

Kurytyba.

POGRZEB Ś. P. DOMITILI ALMEIDA DA ROCHA, żony prezydenta naszego stanu, odbył się bardzo uroczysto dnia 30-go sierpnia. Osobny pociąg z mnóstwem uczestników pogrzebu przywiózł zwłoki z Rio de Janeiro Na dworcu w Kurytybie zgromadziły się władze, wojsko i niezliczone rzesze ludu. Zwłoki na wspaniałym karawanie tonącym w kwiatkach przewieziono do katedry, skąd po odprawionym konduście, odprowadzono je na omentarz miejski.

Dowiadujemy się, że prezydent stanu naszego Munhoz da Rocha, wobec śmierci małżonki nie będzie korzystał z udzielonego mu urlopu i w dniach najbliższych obejmie urządowanie.

REDAKCJA „LUDU” ma na składzie i poleca następujące książki: Argentyna i Emigracja Dr. Włodka w cenie 20\$500. Prawo kanoniczne, tom I. niedawno zmarłego profesora uniwersytetu warszawskiego Ks. Bączkowiaka misjonarza, dzieło o przeszło 600 stronach. Niezbędne dla duchowieństwa, w cenie 25\$000. Tom II. pod prasą: Rio de Janeiro.

LLOYD BRASILEIRO, spółka okrętowa sprzedaje Niemcom dwa okręty: Ihu i Avaré Okręty te niegdyś należały do Niemiec, lecz po wojnie przy rozdziale okrętów niemieckich dostały się Brazylii. Niedbałstwo Lloydu brazylijskiego doprowadziło do zmnarowania znacznej liczby okrętów i dziś towarzystwa handlowe niemieckie odkupują po kolei dawne niemieckie okręty.

SPADEK MILREISA wobec dolara wywołał tu wielkie zaniepokojenie w kołach handlowych. Mąka podróżowała już 12\$ na worku. Rząd chce przy pomocy transakcji z kawą ratować milrejs przed dalszym spadkiem.

W SENACIE W RIO przemawiał Barbosa Lima bardzo ostro przeciw dalszym wydatkom na wojsko i marynarkę. Na rok 1924 wystarczy dać pieniądze tylko na 15 do 20 tysięcy ludzi zamiast na 42 tysiące. Tak samo należy znieść lub bardzo ograniczyć kosztowne manewry.

PEWIEN STATYSTYK W RIO DE JANEIRO wyrachował, że długi zagraniczne Brazylii są wielkie i wynoszą na głowę każdego mieszkańca aż 42\$690.

GAZETA RIOSKA „A Nação” drukuje porównawczą TABELICĘ SPADKU MILREJSA wobec angielskich funtów szterlingów. Za jeden funt szterlingów płacono w roku 1919 16\$860, w roku 1920 16\$528, w roku 1921 28\$981, w roku 1922 33\$994, w roku 1923 aż 52\$000.

DR. SAMPAIO VIDAL minister skarbu zaciąga pożyczkę zagraniczą aż 25 milionów dolarów. Pożyczkę tę spłacać się będzie opłatami z eksportu kawy po 1\$ z każdego worka wywożonego z Minas i ze São Paulo.

W RIO DE JANEIRO OBUDZIEA i rozwija się ogromna akcja za postawieniem pomnika Zbawiciela na górze Orocovado. Pomnik będzie kosztował 1500 kontów.

Dnia 30-go sierpnia zgłosił się osobiście na policję w Rio predykant baptystów, oszczerca Brazylii, FRANK PURSER, gdzie mu rozkazano, by natychmiast opuścić miasto brazylijską.

São Paulo

NIEMCY w tutejszym stanie rozpoczęli nowe wydawnictwo zrazu tygodnik pod tytułem: „O TEMPO”, w którym szeroko oświetlają stosunek swój do Francji. Obok „Pharos” (latarnia) jest to już drugie wydawnictwo. Z Nowym Rokiem „O Tempo” przemieni się na dziennik. Dziwna rzecz, że na kosztowną agitację Niemcy pieniądze mają, a długów wojennych płacić nie chcą.

500 WĘGIERSKICH EMIGRANTÓW przywiózł statek holenderski „Zelandia” do Santos, którzy jako robotnicy mają pracować po fazendach. Z emigrantami tymi przyjechał CZESKI EMISARJUSZ, który stara się, by jeszcze więcej emigrantów sprowadzić tu z Czechosłowacji. Węgry ci, prócz węgierskiego, nie znają żadnego innego języka.

Pernambuco.

Ludność tego miasta ciągle jeszcze zakupuje marki niemieckie i to aż na miljarde. Gazety ostrzegają przed stratami, lecz wszelkie napomnienia nic nie skutkują.

Rio Grande do Sul

Minister wojny z Rio de Janeiro wraz z generałem Andrade Neves, wyjeżdżają po 7-mym wrześniu do Rio Grande w jakiejś tajnej bliżej nie określonej misji.

Rząd Rio Grande do Sul rozpisal pożyczkę wewnętrzną na 10 milionów milrejsów, lecz zgłoszono dotychczas dopiero 800 kontów.

W okolicy D. Pedroto gromadzą się wojska, zdaje się, że już do rozstrzygającej bitwy. Zjednej strony generałowie Flores da Cunha i Claudino Nunes Pereira, a z drugiej rewolucjonisci, pod dowództwem Honorio Lemos i Estacio Azambuja.

Ze świata.

Francja.

DOKOŁA SPRAWY ODSZKODOWAŃ NIEMIECKICH.

Paryż, 24-go lipca. — Minister Le Troquer po przybyciu złożył sprawozdanie radzie ministrów o swej podróży inspekcyjnej do zagłębia Ruhry. Raport ten donosi, że ilość wydobywanego węgla i koksu zadowalnia całkowicie potrzeby Francji i Belgii, zaś sprawa trudności transportu, istniejąca dotychczas, obecnie upadła, gdyż zarówno na kolejach jak i na Renie transport odbywa się zupełnie zadowalniająco. Zarząd kolei unormował nietylko transporty wojskowe, ale zaspokoił również potrzeby ruchu prywatnego, który w ostatnich czasach wznaga się coraz bardziej. Prywatny ruch towarowy wkrótce przerosnie środki transportowe. Tak że w dziedzinie potrzeba zwiększenia całego taboru kolejowego. Hość pasażerów niemieckich w ciągu ostatniego tygodnia wzrosła, a zwłaszcza Dortmund i Essen powracają do swego normalnego ruchu pasażerskiego. Według raportu daje się zauważyć znaczną depresję ludności. Temu przypisuje minister o tyle ważne znaczenie, że jest ona niewątpliwie symptomem ogólnego zmniejszenia i chęcią zaniechania dotychczasowego oporu. Z tego widać, że Franoja daje sobie radę mimo strajków i oporu niemieckiego nad Ruhry.

Niemcy

STAN NIEMIECKIEJ MARYNARKI HANDLOWEJ. Londyn, 23-go lipca. — „Daily Express” uderza na a-

larm z powodu nagłego wzrostu po wojnie marynarki handlowej niemieckiej, oświadczając jednocześnie, że jest to groźne dla handlowej marynarki angielskiej. W roku 1921 - pismo *Daily Express*, Anglja miała 19 milionów 500 tysięcy ton, w roku 1923 ma 19.200.000 czyli 20 marynarka handlowa angielska doznała niewielkiego zmniejszenia. Tonaż francuski wykazał wzrost, mianowicie z 3.652.000 w r. 1921 na 3.732.000 w r. 1923. Niemcy miały w r. 1921 tylko 717.000 ton, w r. 1922 miały już 1.877.000, a w roku 1923 mają 2.590.000 ton. Zauważyć przytem należy, że wszystko to są okręty nowe. I Niemcy narzekają na biedę i na niemożność płaconia kosztów wojennych.

Rosja.

OTWARCIE KOŚCIOŁÓW W PETERSBURGU.

Specjalny wysłannik Watykańu ks. Walsh, który niedawno objeżdżał Rosję sowiecką, zdołał uzyskać od władz sowieckich pozwolenie na otwarcie wszystkich dotychczas zamkniętych kościołów katolickich. Kościoły te otwarto na zasadzie specjalnej umowy dzierżawnej, ułożonej przez Watykan. Na zasadzie tej umowy w Petersburgu otwarto 10 kościołów.

KOMUNISCI DBAJĄ O SIEBIE.

Berliński *Localandz* donosi, że zamordowany niedawno w Lozannie przedstawiciel Rosji sowieckiej Worowski, posiadał w jednym z banków lozańskich safę, w której obecnie znaleziono 600.000 funtów szterlingów. Jak wynika z pamiętników Worowskiego, był to jego majątek osobisty.

Turcja.

WYJAZD PATRIARCHY MELETIOSA Z KONSTANTYNOPOLA.

Konstantynopol, 11-go lipca. - Dzisiaj po południu opuścił Konstantynopol na angielskim parowcu „Fatma” patriarcha Meletios. Mimo, że rząd turecki przedsięwziął środki w celu niedopuszczenia do demonstracji, tłumy Greków wzięły udział w ostatnim odprawianiem przez patriarchę nabożeństwie i towarzyszyli mu po drodze do portu w Złotym Rogu. Patriarcha odjechał do klasztoru na górę Athos.

St Zjednoczone LICZBA KSIĘŻY I PRYOZEMÓW W AMERYCE.

W Ameryce jest 171.509 przychodźców protestanckich a 20.287 księży katolickich. Brytyjcy mają 49.999 metodystów 15.808, przybyszy 13 593, luteranie 9.151. Jest dwadzieścia rozmaitych gatunków baptystów, dzieje przybyszy. Każdy przybyszy wyda na pastora \$33, episkopa 930, metodysty \$18, baptyści 012, katolicy najmniej, bo utrzymanie kościoła i księdza kosztuje za ledwie \$3.75. A więc nie narzekaj, że nas księży za dużo kosztuje.

Korespondencje.

Guarany, 26 - VII - 1923.

Dnia 22-go b. m. odbył się wesole spotkanie Karlistów z M. Alfonsem Hoffmanem. On jako dobry rzemieślnik stolarzki, a ona córka znanego rzeźnika p. Jana Hoffmanna który, jak nieraz zauważyli się jako grzywy katolicki patriot. Szybko odbył się w mieszkaniu Guarany, o godzinie 3-ciej po południu, przy uśmiechu i radości zaproszonych gości, którzy na tę uroczystość przyjechali z domu państwa młodego oddalonego 15 kilometrów od miasta. Pragnęli się tylko przyznać, jak polska młodzież się buwi, nie myśląc o Albohrli, tylko o „Płowach” patriotycznych, deklarującą zastawionych do uroczystości i pękanych listach polskich. Tak nasz naszodzi nas pięknie na gościach wywołał, iż odwołując, zgodni przez parę młodą i ich rodziców, z całym

się rozstać waliśmy, gdyż trudno się zdarza, aby tak pięknie na weselu można się zabawić. Zaczęli grać na domu jak najpomyślniej, a w końcu przesiadli się, również panstwa Hoffmanów i Karlistów za ich przyjęcie z wyczekami i śpiewem, a potem się zaczęło, odwołać gości do domu.

Guaranyczyk.

DZIAŁ GOSPODARCZY.

O PSZCZELNICTWIE.

Zjawia się dalsze cytowanie straci korzyści z drzew pszczołofaj. Po d-tawa do podobne: cytuje jest piśmo p. Harszkiego, pniawał wstrząsł produkcyjne: znacznie miodu i wosku z 2.000 skrzynek. Jak wiadomo: każdemu pszczołarzowi, że z jednej skrzynki, najwyżej, i to w d. b. tym rozn osiągnąć można 6-7 do 10 kil. gramów miodu - to ostatnie bardzo mało trafić się. Wzrosty naprzykład średnia proporcjonalna cyfra, która wskazuje nam, że jedna skrzynka dać może najwyżej 7 kil. gr. A więc 2.000 skrzynek po 7 kil. gr. - 14.000 kil. gr. po 600 rs. - 8.400.000. 1.000 kilogr. wosku po 23600 - 23.600.000 - 23.600.000. Czy to już wyst PRZAWDZI? Y? nie to zysk jest fikcyjny. Przewidywany zysk przedstawia się następująco: 1000 kilogr. wosku, to jest strata 10.000 kilogr. miodu, za wosk mamy 2.300\$, a za ten miod, który pszczoły użyły na wyrób tegoż wosku otrzymamy tylko 0,000\$. Dalej Tomku graj. Na wyrobienie jednego kilogramu wosku potrzebuje czasu 10 dni, to na 1.000 kilogr. potrzebuje 10 tysięcy dn. Mocny ul, który ma 40-80 tysięcy pszczół, wynosi na jeden dzień więcej jak 5 kilogramów miodu, przyjąwszy tutaj tylko 8 kilogramy na dzień co czyni 30 kilogr. miodu po 800 rs. - 18.000\$. Ogólny przychód przedstawia się: Za miod 8.400, za wosk który został zużyty na wyrób pszczołowy 6.000\$, za miod który został stracony za 10 dni wyrobu pszczołowy 18.000\$. Razem 32.400\$. Po potrąceniu rzeczywistego dochodu 11.000\$, pozostaje strata 21.400\$. W piastwym przypadku, to jest wybierając miod z woskiem, da jedna skrzynka 5600 doch. W drugim, wybierając miod cętnyfraga da jedna skrzynka 16000. Obecnie przypatrmy się przychodowi z tyłu uli, wybierając miod cętnyfraga, a pada nam wosk, a z nim i zepszona krowa, jak? dochód. Z ramkowych uli osiągniemy w najgorszym roku 25 kilogr. miodu 2.000 uli, a 25 kilogr. - 50.000 kilogr. boję, ale po milniejsze za kilogram tylko po 800 rs. co czyni 40.000\$. Po potrąceniu rzeczywistego dochodu 11.000\$, pozostaje strata 29.000\$, na jeden ul przypadnie dochodu 20000. Wykazujemy jasno jak na dzień, jaka różnica między wadliwą gospodarką a wzorową; pozostaje nam tu jeszcze trzeci stopień gospodarki, i. j. RACJONALNEJ. Racjałna gospodarka polega na tem, że przetwarzamy pszczoły stare i z tegoż wosku robimy pszczoły nowe, za pomocą stosownej pracy, tym sposobem wykorzystujemy w całej pełni, pilność i pracowitość tego jak go można nazwać ZŁOTEGO OWADKA. Racjałna gospodarka, da nam korzyść podwójną, w stosunku do wzorowej, ponieważ z jednego ula można osiągnąć 57 do 100 kilogramów. C. d. n. Araucaria MARJAN SZYGALSKI

Rozmaitosci.

NOWY SPOSOB ŚCIGANIA PODATKU.

W powstałym po wojnie światowej nowym państwie irakim Irak rajd Meucpacji zastosoował oryginalny sposób ścigania podatków. Arabowie z dawna mieli wzwied do uwielbionego świadca na rzecz państwa, więc król iraku Faysal przy pomocy władz angielskich przypomniał im ten pierwszy obowiązek każdego narodu - bombami rzucał w śmiesznotów. Sposób zbierania podatków jest następujący. Angielski przywódczyni pomocnik przyjeżdża do Bagdadu, że taki a taki obywatel nie chce płacić podatków, albo że przesłał dopływ wody swemu sąsiadowi, co w kraju tak nieurodzajnym jest kwestją życia i śmierci. Jako przedstawca, wysłany jest samolot, który krąży nad siezibą opornego szelki. Arab, przygotowany na naped, chowa c. może i w urzyciu czeka na owe trzydziestoletnie bomby, która niszczą wszystko, co jest na powierzchni. W takiej pod emmał, w której użyczy swoje koczowniczość i t. część rodzin, która zachowuje wiarę, cierpiw się Islamu czelki końca smutku. Po kilku dniach Arab wyjad z ukrycia - trzy zabitach ośły i kaczki, grzebie trupy krowy i... dalej nie pęci. Jedną z nich odgłoszł do Bagdadu; Zabicielić mi jedną zoną, a pozostałe drogą: nie życzę sobie powlórzenia. Samoloty w państwie Faysala oddają wogóle wielkie usługi, a więc służą do ewakuacji podczas walk z piratycznymi szczeptami, do odwiezienia politycznych przedsiawicieli angielskiego i do podróży samego króla Arabów. Donosiło

tego osjawnego źródła, i-komocji w... (tekst nieczytelny)

OKROPNE MORDERSTWO.

Grzą przajmującemu mordowi dokonano w Maczownie - obok Żuków. Polktem zbrodni były swary rodzinne - grunty, który Karlika Hrynyk zapisac chcęła swej córce, z czego znów nie był zd... (tekst nieczytelny)

Po kilku dniach niechętności Ksienki Hrynyk, domownicy wszelki poszukiwawaa. przezem dowiedzieli się, że w zb... (tekst nieczytelny)

Pewien rzeźnik w okolicy Grudziądza o k... (tekst nieczytelny)

ZA DUZO KOBIECI.

Jeden ze statystów wioskich zadał sobie trud, by obliczyć dysproporcję obu płci na całym świecie. Na 475 miljonów ludzi przypada 250 milionów kobiet, a tylko 225 milionów mężczyzn. W Niemczech, Rosji przypada na 1400 kobiet 1000 mężczyzn, w Ameryce 1100 mężczyzn na 1200 kobiet, we Francji 962 i 1083 kobiet na 1000 mężczyzn. W jednej tylko Rumunii jest nadwyżka mężczyzn w st-stunku 1000 do 985.

KU ROZRYWCE.

— Cóż tak znoważnia?
— Zgubiłam sznurowek.
— Masz nie o co martwić, takięgiup-stwo!
— Tak, ale do tego sznurowka miałam przyczepiony woreczek z 20 dolarami!

W MODNYM HOTELOW.

— Co, i wy chcecie na p-wro?
— A tak, proszę jasnie pana.
— Ale przecież widcie mi nie zrobili nawet najmniejszej przysługi.
— Owżem, ja pierwszy zobaczyłem, że jasnie pan przyjęcieli!

Ostatnie wiadomosci

Telegram z Warszawy z dnia 26-go sierpnia donosi, że metropolita lwowski Andrzej Szepczycki został w Poznaniu przez władze polskie uwięziony i osadzony w jakimś klasztorze. Władze polskie oskarżają go o antypolską agitację w Ameryce północnej i południowej. Z powodu ciężkiej choroby, metropolita będzie w Poznaniu oczekiwał dezygnacji tak Rządu polskiego jak i Stolicy apostolskiej. (Przy p. Red. Już od kilku miesięcy krażył metropolita o-kolo Polski, bawiąc w Berlinie, Wiedniu, Pradze i Gdańsku. Ostatecznie ruszył w granice Polski prawdopodobnie z Berlina, choć Rząd polski odrzucił jego list pasterski jako nie dość lojalny i wzbronil mu wstepu do Polski. Metropolita przebywa zapewne w klasztorze O. O. Jezuitów w Poznaniu, złożony ciężką chorobą.)

Telegram z Warszawy z dnia 28-go sierpnia donosi, że do por-

tu polskiego w Gdyni przybił dzisiaj pierwszy okręł francuski *Kentucky*. Władze i ludność zgłowały załodze okrętu wspólnie przyjęcie, dlatego przedewszystkiem, że jest to pierwszy okręł większych rozmiarów który odwiedził ten nowy port polski, jeszcze nieuplnie wykonczony.

Dawny kanclerz niemiecki Wirh został zamianowany posłem niemieckim przy sowietach w Moskwie.

STANY ZJEDNOCZONE zamyslaaja powiazać stosunki dyplomatyczne z Meksykiem zerwane już od długiego czasu.

PERU I CHILE ochca oddać sprawę spornego kraiku Tacna i Arica do rozstrzagnięcia prezydentowi Stanów Zjednoczonych Colidge'owi.

WOJSKA ANGIELSKIE opuszczaja już Konstantynopol do którego uroczyście wkroczyły wojska tureckie. (Tak cała sprawa grecka w Turcji, skończyła się wielką przegrana Anglii i upadkiem Lloyd George' pierwszego ministra Anglii. P r z y p. R e d.)

KURS PIENIĘŻNY.

Funt sterling 49,870, frank francuski 637 rs., lira 490 rs., dolar amerykański 113,100, milreis portugalski 430 rs. per argentyński papierowy 3550, złoty 68000, peso urug. 7380, peso hispańskie 1960, marka niemiecka 500,000 za 13, marek polskich 2440 za 13

Drożdże.

Mocne, rzadkie, zawsze świeże DROŻDŻE można nabyć każdego czasu w piekarni JANA NOWAKA przy ulicy JOÃO GUALBERTO N. 4.

Za bezcen

Płaszcz dla mężczyzn
Płaszcz dla chłopców
Płaszcz dla dam

ODWIEDZCIE NAS I PRZEKONAJCIE SIĘ O NASZYCH NISKICH CENACH W
DO LOUVRE

HOTEL CENTRAL

Curityba - Rua Ebano Pereira N. 8
 WYGODNE URZĄDZENIA. ... SMACZNA KUCHNIA.
 GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE.

Oddziały dla rodzin Otwarte całą noc.

Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
 Mezzanino i słu na la carte, na miesiąc 250\$. Stołowanie się dla panów swobodnych z niedaniem miesięcznie 80\$000. bez miezkonia 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

Jeżeli kto chce tanio, dobrze i prędko dać wykonać biletów wazytów, książki rachunkowe, listy i t. p. lub pieczęcie kauczukoalbo kupić książki do nabożeństwa, krzyżyki oraz inne dewocjonalja niech się zwróci do składu

CEZARA SCHULZA

W KURYTYBIE (Parana). UL. BARÃO DO SERRO AZUL N 121 14
 CIEN Y NA WSZYSTKIE TOWARY Z NIŻON E.
 W niezadługim czasie odejdzie z Polski wielki wywóz KSIĄZEK DO NA-
 BOŻENSTWA Z NOWYM KALENDARZEM I HISTORYCZNYCH które będą
 sprzedawane po cenach bardzo przystępnych dla każdego.
 Wiązanki do chrztu św. w wielkim wyborze co dopiero nadeszły z Europy!

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW ZWIĄZKU POLSKIEGO.

Ponieważ na półrocznym Walnem Zgromadzeniu w dniu 12-go sierpnia b. r. niektóre ważne sprawy nie mogły być załatwione z powodu bardzo małej liczby członków dlatego Zarząd Związku Polskiego zaprasza na NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE które się od będzie dnia 2-go września 1923 o godzinie 2 popołudniu. Będą rozważane na tem Zgromadzeniu bardzo ważne sprawy dlatego Zarząd uprasza, o jak najliczniejszy udział przypominając, że pierwszym obowiązkiem członków Związku Polskiego jest branie udziału we wszystkich Zgromadzeniach Związku, tak miesięcznych jak i półrocznych, rocznych lub nadzwyczajnych. — ZARZĄD.

DO SPRZEDANIA.

Przy ulicy Ermelino de Leão N 62 są do sprzedania dwa domy z ogrodem i murem na froncie. ..
 Bliższa wiadomość na miejscu.

ADWOKAT Kap. Hermongenes Reis

Adwokat uczony przez S. Rajęk... (tekst nieczytelny)
 Adres: ARAUCARIA - LARGO DA MATRIZ.

Padaria Reforma. IGACNY BABITH

Curityba, Dr. Candido de Abreu N 64
 Nadozwyczajnie tanio pieczywo! Dobra obsługa.
 Zakup i sprzedaż wszelkich produktów krajowych.

ACZYŃNIA PORCELANOWE, ŻELAZNE, NARZĘDZIA ROLNICZE, FARBY, OLEJ, DROBNE RZECZY, SZKO DO KIEN i t. d. — ŻELAZO W SZTABACH.

Kupujcie tylko

W CASA VERMELHA
Rua José Bonifacio N. 15.

Niemieckie farby „BAYER“

użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie

„Carlos Luhm“

RUA RIACHUELO N. 52 — CURITYBA — PARANA
(Gdzie miał sklep p. Piotr Harmata).

BACZNOŚĆ KOLONIŚCI!

Cegielnia i Fabryka Dachówek

w Thomas Coelho

STACJA KOLEJOWA BARIGUY (PARANA)
poleca cegły wszelkiego rodzaju, dachówki zarówno francuskie jak i inne.

ceglarnię tę, dawniej własność p. Jana Woźniaka nabyła spółka polska p. p. Jana Kłpaka, Józefa Rosola i innych. Obsługa zamawiających rzetelna, transporty wyrobów staranne. Nadmieniamy, że dachówkę francuską cegielni z Thomas Coelho wyszczególniono na przedwstępnej wystawie w Kurytybie.

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSÉ BONIFACIO N 9 — PARANA
W pobliżu Katedry

Przybywając do Kurytyby nie omiatajcie odwiedzić naszego sklepu. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obuwić każdego fregęza według gustu i życzenia. Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład odczoch, gum, farb, szuwalców i cholewek. OBSŁUGA TAKŻE W JĘZYKU POLSKIM. — FILJĘ NASZĄ PRZY ULICY 15 DE NOVENBRO N. 31 LIKWIDUJEMY OD 1-go MAJA B. R.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Silę Herkulesa

dodaje pivvo z browaru

ATLANTICA

przewyższające wszystkie inne.

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYŁY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR

KURITYBA — RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów. WYKONUJE WSZELKIE OPERACJE CHIRURGICZNE.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE

KOLONJA Cei QUEIROZ
(Amola Faca)

Przeprowadza parcelacje i udziela informacji:

WŁADYSŁAW RADECKI — AMOLA FACA — PARANA

Na kolonji ERECHIM W RIO GRANDE DO SUL udziela informacji bliższych p. BOLESŁAW WENCLEWSKI W BARRO

Najlepszy srodek

od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAĆ MOŻNA W

APTECE POLSKIEJ

„Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach. oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenie. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ciej klasy.

Podróż z Bordeaux do Warszawy odbywa się specjalnymi połączeniami via Szwajcaria; Czechosłowacja pod opieką wykwalifikowanych i doświadczonych przewodników.

NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:

„DESIRADE“	1-go Września	Z Santos	Z Rio de Janeiro
„QUESSINAL“	14-go Września	2-go Września	22-go
„MASSILIA“	22-go	23-go Września	---
„EUBÉE“	28-go Września	29-go Września	---

Sprzedaz biletów z Brazylji do Polski oraz z Polski do Brazylji t. z. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

IGNACY KASPROWICZ

Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

„A VENCEDORA“

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH:

Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych. Prócz tych mam inne jeszcze gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie

Franciszek Łachowski

CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

KOLONIZACJA

Na nowej bardzo kwitnącej kolonji „Bom Sucesso“ sprzedaje się pierwszej klasy ziemie herwalowe i bardzo urodzajne ziemie do sadzenia.

Kolonja „Bom Sucesso“ jest węzłem łączącym drogi Florianopolis — Blumenau — Timbo — Itayopolis — Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kemp, herwa mate i ziemię uprawną. — KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna.

Germano Ortel

Itayopolis, Estação Mafra, Santa Catharina.

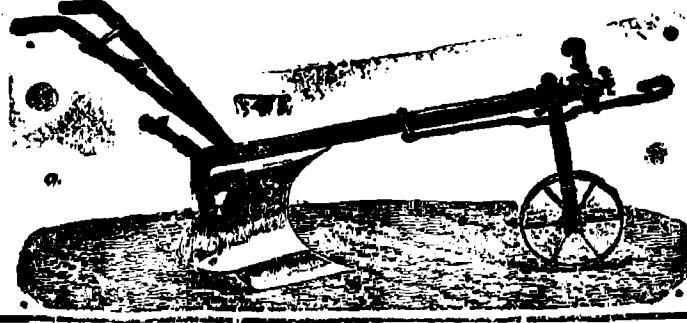
CURITYBA Casa Metal CURITYBA
CAIXA POSTAL 140 RUA 15 DE NOV. 44

Jose Hauer Junior & Cia.

WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI W SZTABACH I W PEŁTACH, ŚRUB, GWOZDZI, RUR, ŁANCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WOZÓW.

Wszelkiego rodzaju rzemiosła i maszyny

OLEJE, SZKŁA, DRUT GŁADKI I KOLCZYSTY, MASZYNY ROLNICZE I T. P.

NADCHODZĄ CODZIENNIE
NOWE TRANSPORTY PEŁGÓW
RUDOLFSACK.

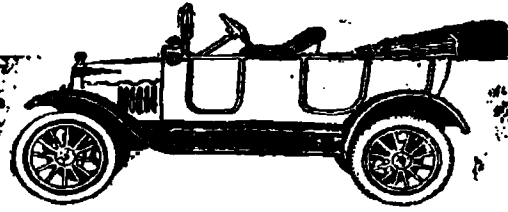
Ford

Sprzedaz samochodów osobowych i ciężarowych.
Traktory „FORDSON“ do prac rolnych.

Sprzedaz na wpłaty

OFFICINA ROYAL LIMITADA
RUA 15 DE NOVENBRO N. 103
Adres Telegraficzny: ROYAL.
CAIXA POSTAL N. 205.

Curityba - Paraná - Brasil

Wielki skład prawdziwych wytworów „Ford“ Ostrzegamy przed fałszywkami.

Hurtownia wszelkich przyrządów i części składowych samochodów, pneumatyków, smar, oliwy, gazoliny i t.p.

„AURORA“

JÓZEFA KULI

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owinięte w papier (papier) we wszystkich odmianach.

Ulica Martin Affonso N. 10
CORITYBA, PARANA, BRAS

Fabryka Pieczętek
FRANCISCO J. GONÇALVES

Praca Senador Correia N. 3
Curityba — Paraná.

Klisko, pieczętki różnego rodzaju i miaru.
CENY UMIARKOWANE! CENNIKI DARMO!

JACEK DROMLEWICZ
LEKARZ - DENTYSTA

Zęby sztuczne z podniebiałem i podniebiałem w złocie i kauczuku. Prowadzenie, wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędne. CENY PRZYSTĘPNE.

Curityba — Rua Riachuelo N. 28

Podaję do wiadomości Szanownych Rodaków, że z dniem 5-go lipca otworzyłem przy ulicy São Francisco N. 56 (esquina) na rua Barão do Serro A. w Kurytybie

Gospodę Polska

w której Szanowni Rodacy znajdują za umiarkowanym nagrodzeniem wygodnie urządzone pokoje i kuchnię smaczną i zdrową. — Przyjmujemy gości do stołowników za umiarkowanym wynagrodzeniem. BEZPŁATNA KAPIEL GORĄCA I ZIEMIA

Artur Gosław

Przedsiębiorcy i kupcy szajcie się w gazecie „LUCY“